

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Táboře rozhodl samosoudkyně JUDr. Ivanou Jakšičovou v právní věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně]

bytem [adresa žalobkyně]

zastoupená advokátem [anonymizováno] [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

proti

žalovanému: [osobní údaje žalovaného]

bytem [adresa žalovaného]

zastoupený advokátem [anonymizováno] [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

o náhradu nemajetkové újmy

takto:

- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 378 341 Kč tak, že částku 204 341 Kč zaplatí do dvou měsíců od právní moci tohoto rozsudku, částku 174 000 v pravidelných měsíčních splátkách po 6 000 Kč měsíčně splatných vždy do každého 15. dne v měsíci počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku pod ztrátou výhody splátek.
- II. Co do částky 729 134 Kč se žaloba zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.
- IV. Žalovaný je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Táboře na soudním poplatku částku 3 784 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhala na žalovaném zaplacení částky 1 107 475 Kč jako náhrady nemajetkové újmy za poškození na zdraví. Uvedla, že dne [datum] jí žalovaný způsobil pod vlivem alkoholu dopravní nehodu, v jejímž důsledku utrpěla zranění spočívající v tříštivé zlomenině levé stehenní kosti. Po převozu do nemocnice byla neodkladně operována, dosud má od kolene směrem nahoru titanové hřeby. Hospitalizace v [nemocnice] a [jméno] v [obec] trvala od 11. do 20. 11. 2017, v [nemocnice] následně do 22. 11. 2017. Po propuštění byla v domácím léčení a rehabilitována. Koncem měsíce dubna 2018 však pocítila bolest v kyčelním kloubu, poté došlo ke zhoršení stavu a byla nucena podstoupit další operaci; druhá hospitalizace trvala od 16. – 23. 5. 2018 a po ní následovalo domácí léčení a opětovně zahájená rehabilitace. V důsledku poškození zdraví trpí žalobkyně trvalými následky. Má o 3 cm zkrácenou levou nohu, byla tedy nucena zajistit si korekci obuvi. Do dnešního dne není schopna ujít delší trasu, nevydrží déle stát na místě. Na vycházky je nucena si brát jednu francouzskou hůl k zajištění stability. Po zkrácení nohy má problémy s abnormálně namáhanou bederní páteří. Žalovaný byl pojištěn, pojišťovna poskytla žalobkyni odškodnění bolestného ve výši 95 182 Kč a odškodnění ztížení společenského uplatnění v celkové částce 275 890 Kč. Proti odškodnění bolestného žalobkyně nic nenamítala, náhradu za ztížení společenského uplatnění však nepovažovala za adekvátní, nad rámec poskytnuté částky požadovala další odškodnění ztížení společenského uplatnění ve výši 600 000 Kč. Poukazovala na skutečnost, že musela omezit veškerou sportovní činnost, nemůže podnikat cesty do zahraničí, ačkoli před úrazem pravidelně navštěvovala v [anonymizováno] svou sestru. V důsledku zranění má vadný stereotyp chůze, je omezena v běžných činnostech, nemůže delší dobu stát, udělat dřep, nosit těžší břemena. Ohnutí trupu jí navíc působí bolest, obtížně zvládá obléct si ponožku na levou nohu, není schopna provést si pedikúru. Omezení pocítovala i v tom, že úrazem ztratila možnost pracovat. Předtím, ač v důchodovém věku, pracovala jako servírka – pomocná síla v pohostinství s ročním příjmem 36 000 Kč brutto. Ohledně výše nároku odkázala na znalecký posudek znalce [příjmení] [jméno] [příjmení], podle něj její ztížení společenského uplatnění v souvislosti s dopravní nehodou odpovídá částce 588 143 Kč. V doplnění žaloby, k němuž byla soudem vyzvána, žalobkyně vyložila, že plnění poskytnuté pojišťovnou zohlednila, částku 600 000 Kč požadovala nad jeho rámec. V zásadě žádá o 1,5 násobek částky určené znalcem. Za důvod zvýšení částky nad rámec náhrady odvíjející se od závěrů znaleckého posudku označila skutečnost, že ztratila možnost příjmu, došlo k významnému omezení sociálních kontaktů. Důvod spatřovala i v tom, že žalovaný jí zranění způsobil pod vlivem alkoholu. Žalobkyně vedle toho poukázala na psychické strádání, které bylo s jejím úrazem spojeno. Od období reoperace trpí občasnými psychickými problémy, které spočívají ve stavech úzkosti a třesu rukou. Je nyní pomalejší, není schopna řešit činnosti stejně rychle jako před havárií. Vadí jí pohledy lidí na její chůzi, často se leká, má strach z budoucnosti. Navrhovala, aby jí soud z důvodu další nemajetkové újmy, případně s odkazem na ustanovení § 2956 občanského zákoníku, přiznal v této souvislosti náhradu ve výši 500 000 Kč.

2. Žalovaný s návrhem nesouhlasil. Potvrdil okolnosti vzniku dopravní nehody, vyslovil lítost nad způsobenou újmou. Na druhé straně poukázal na to, že pojišťovna [právnícká osoba] uhradila žalobkyni jak bolestné tak i ztížení společenského uplatnění. Další odškodnění považoval za nedůvodné, zejména potom odškodnění psychické újmy ve výši 500 000 Kč. V této souvislosti poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci spisové značky 25 Cdo 2245/2017.

3. Ze spisu [název soudu] sp. zn. 10 T 13/2018, zejména z rozsudku na čl. 147 spisu, plyne, že žalovaný [celé jméno žalovaného] byl uznán vinným, že dne [datum] okolo 17:20 hodin, poté co požil větší množství alkoholických nápojů, nezvládl řízení a přejel do protisměru, kde narazil levým předním obrysem vozidla do levého předního obrysu protijedoucího vozidla, které řídila žalobkyně. Ta v důsledku nehody utrpěla zranění spočívající v tříštivé zlomenině levé stehenní kosti, jehož následkem byla v době rozhodování podstatně omezena v běžném způsobu života tím, že nemůže chodit bez berlí, přičemž uvedené zranění utrpěla proto, že obžalovaný jako řidič porušil povinnosti, které mu ukládá zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních

komunikacích. Žalovaný tedy spáchal přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 trestního zákoníku a přečin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku a byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 let, výkon trestu byl podmíněně odložen na zkušební dobu 30 měsíců. Žalovanému bylo uloženo uhradit poškozené [příjmení] zdravotní pojišťovně ČR škodu způsobenou trestným činem v částce 78 278 Kč. Žalobkyně byla se svým nárokem na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.

4. Ze zdravotní dokumentace žalobkyně vyplývá, že dne 11. 11. 2017 byla přijata po autohavárii s diagnózou zlomeniny L femuru bez dalšího zjevného poranění. Z důvodu tlakové a ventilační nestability byla operována až následující den 12. 11. 2017. Vzhledem k tomu, že nebylo možné zavést proximální jištění, došlo k otevřené repozici, byl voperován rekonstrukční hřeb. Následně byla žalovaná po stabilizaci dne 20. 11. 2017 přeložena do [nemocnice] v [obec], odkud byla dne 22. 11. 2017 propuštěna. V květnu 2018 byla přijata k reoperaci; dle stanovené diagnózy došlo k mechanické komplikaci vnitřní fixační pomůcky kostí končetiny. Po další operaci byla zahájena nejprve rehabilitace na lůžku, dále doporučeno další rehabilitační cvičení, kondiční cvičení, chůze o berlích bez došlapu. Žalovaný v průběhu řízení zpochybňoval příčinnou souvislost mezi jednáním, kterým žalobkyni způsobil újmu na zdraví, a druhou operací. Naznačoval, že potřebu druhého zákroku si mohl vyžádat například i nesprávný postup zdravotnického zařízení. K prokázání tohoto tvrzení navrhol provedení důkazu znaleckým posudkem. Soud proto ustanovil znalce a zadal mu znalecký úkol. Žalovaný však pro navržený důkaz nesložil zálohu a soud jej tudíž nemohl s odkazem na ustanovení § 141 odst. 1 o.s.ř. provést. Ze zdravotnické dokumentace vyplývalo, že léčení zlomeniny, které žalobkyně utrpěla, bylo v příčinné souvislosti s úrazem. Žádný z provedených důkazů nevzbuzoval rozumné pochybnosti o příčině zdravotního stavu žalobkyně a komplikacích při jeho řešení. Soud proto nepovažoval za účelné doplňovat dokazování o znalecký posudek z oboru traumatologie či ortopedie a považoval skutkový stav za dostatečně prokázaný.

5. Zásadním podkladem pro posouzení výše ztížení společenského uplatnění byl znalecký posudek vypracovaný znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví [anonymizováno] [jméno] [příjmení], [příjmení]. Posudek splňuje veškeré potřebné náležitosti, nebyl účastníky rozporován, žádná ze stran nepožadovala jeho ústní doplnění při jednání. Soud tedy z jeho závěrů vycházel. Znalec po vyšetření žalobkyně označil její zdravotní stav za stabilizovaný. Obtíže žalobkyně hodnotil ve vztahu k popsánému zranění v kapitole IV. pohyblivost, kapitole V. péče o sebe, kapitole VI. život v domácnosti. Stupněm 1 hodnotil obtíže v doménách posuzujících měnění základní pozice těla, udržení pozice těla, pohyb po různých lokalitách, používání dopravy, používání toalety, získání nezbytných věcí, příprava jídla, péče o předměty domácnosti a pomoc druhým. Stupněm obtížnosti 2 označil domény týkající se zvedání a nošení předmětů, přemísťování předmětů pomocí dolních končetin, řízení a konečně stupněm obtížnosti 3 doménu pohyb, který podle znalce je mimo chůze velmi obtížný. Dospěl k závěru, že celková míra vyřazení žalobkyně z plnohodnotného života představuje 4,61%, takový závěr ostatně odpovídá i její výpovědi. V ní žalobkyně popsala své obtíže způsobem, který odpovídá znalcem hodnoceným doménám včetně jejich intenzity. Žalobkyně vedle popisu svých obtíží ve výpovědi současně zdůraznila, že se celý život snažila být opatrná, chovat se podle nastavených pravidel, která žalovaný svým jednáním porušil - o to více ji celá situace zasáhla. Nemohla zpracovat skutečnost, že žalovaný jí způsobil dopravní nehodu v důsledku jízdy pod vlivem alkoholu. Cítí se skutečně omezená v tom, že již dále nemůže brigádně pracovat, že nemůže navštěvovat své příbuzné v zahraničí, neboť není schopná na takovou velkou vzdálenost řídit. Trápí ji jak problém estetický, neboť je nucena nosit přizpůsobenou obuv, tak i psychický, neboť má problém se na některé věci soustředit, připadá si roztěkaná a úzkostná.

6. Podle § 2956 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále rovněž jen o. z.) vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části

tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy.

7. Podle § 2957 o. z. způsob a výše přiměřeného zadostiučinění musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jimi jsou úmyslné způsobení újmy, zvláště pak způsobení újmy s použitím lsti, pohružky, zneužitím závislosti poškozeného na škůdci, násobením účinku zásahu jeho uváděním ve veřejnou známost nebo v důsledku diskriminace poškozeného se zřetelem na jeho pohlaví, zdravotní stav, etnický původ, víru nebo i jiné obdobné závažné důvody. Vezme se rovněž v úvahu obava poškozeného ze ztráty života nebo vážného poškození zdraví, pokud takovou obavou hrozba nebo jiná příčina vyvolala.

8. Podle § 2958 o.z. při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

9. Žalobkyně se domáhala náhrady za ztížení společenského uplatnění a náhrady za psychický dopad obtíží do jejího života. Smyslem náhrady za ztížení společenského uplatnění je peněžitou částkou odčinit obtíže a útrapy spojené s trvalým zhoršením zdravotního stavu, pro něž je poškozený zcela nebo zčásti vyřazen z možnosti zapojit se do obvyklých životních činností zejména v oblasti pracovního zapojení, rodinných vztahů, obvyklých činností při péči o svou osobu a o domácnost, či rekreačních a volnočasových aktivit a podobně. Pravidelným základem pro úvahy soudu je odborný znalecký posudek, který poskytne představu o procentním omezení poškozeného ve všech oblastech společenského uplatnění a vytvoří tak základní medicínský podložené srovnání stavu konkrétního poškozeného účastníka s jinými osobami trpícími trvalými zdravotními problémy. Znalecký posudek přitom posuzuje konkrétní postižení poškozeného v rovině všech v úvahu přicházejících činností bez ohledu na subjektivní pocity a individuální specifika poškozeného. Soudu potom přísluší, aby zohlednil zvláštnosti každého jednotlivého případu a základní ohodnocení modifikoval všemi okolnostmi, které nemají medicínskou povahu, jejichž dopad je však třeba zvážit. V otázce rozsahu zdravotního poškození žalobkyně a jeho příčin nebyly mezi účastníky žádné spory. Rozsah poškození a problémy, které toto poškození přináší, vyplývají v zásadě shodně ze zdravotnické dokumentace žalobkyně, její účastnické výpovědi a závěrů znaleckého posudku. Ty nebyly žádným způsobem zpochybňovány ani žalovaným a soud z nich mohl tedy bez dalšího vycházet. Za správný považoval soud závěr, že k ustálení zdravotní stavu žalobkyně došlo 6. 12. 2019, kdy žalobkyně absolvovala poslední ortopedické vyšetření na ortopedické ambulanci [nemocnice] a [právníká osoba] Pochybnosti nebyly ani v označení jednotlivých dotčených domén, ani v otázce stupně obtíže žalobkyně, znalec správně uvažoval i s facilitátorem v podobě hole. Je zřejmé, že nejzásadnějším problémem u žalobkyně je pohyb, který je s výjimkou chůze velmi obtížný. Současně žalobkyně pociťuje potíže i při chůzi, pokud je v nevhodném terénu, pokud se jedná o delší trasy a podobně. V souladu s výpovědí žalobkyně a jejím zdravotním stavem doloženým zdravotnickou dokumentací jsou i potíže spočívající v péči o sebe, v péči o domácnost. Naproti tomu znalec neshledal a tedy nehodnotil žádné obtíže v oblasti mezilidských vztahů, ve věcech sociálního a občanského života. Míru vyřazení žalobkyně z běžného života představuje znalcem určené procento obtíží ve výši 4,61%. Vzhledem k tomu, že výchozí rámcová částka pro rok 2019 představovala 12 000 754 Kč, odpovídá finanční hodnota vyřazení žalobkyně ze společného života částce 587 960 Kč.

10. Soud zvažoval, zda s ohledem na specifika případu je důvod k modifikaci částky, která představuje základní náhradu za ztížení společenského uplatnění. Žalobkyně popsala svůj život před úrazem jako aktivní, intenzita jejího zapojení do pracovního a společenského života byla zásadně vyšší, než je tomu v současné době. Tvrdila, že cestovala na velké vzdálenosti jako řidička automobilu, pracovala i v důchodovém věku. Ačkoli soud neměl důvod k pochybnostem o těchto tvrzeních, která byla doložena výpovědí žalobkyně a nebyla žalovaným nikterak zpochybňována, ke zvýšení náhrady nepřistoupil. Fakt, že žalobkyně pociťuje ztrátu na výděлку,

nemůže být řešen v rámci náhrady za ztížení společenského uplatnění. Její obtíže, které mimo jiné znemožňují i pracovní zařazení, znalec v posudku zhodnotil a jsou součástí odškodnění. Pokud by se žalobkyně chtěla domáhat vlastní ztráty na výděleku, musela by formulovat svůj žalobní požadavek v souladu s ustanoveními § 2962 a následujících o.z. Neučinila-li to, nemůže být zmíněná skutečnost důvodem pro zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění. Obecně potom žalobkyní popisované skutečnosti zásadně nevybočují ze života průměrného zdravého člověka v jejím věku a duševní kondici a neodůvodňují úvahy o zvýšení náhrady. Stejně tak soud nepřistoupil ani ke snížení částky s odkazem na věk. Soudní praxe pravidelně bere v úvahu skutečnost, že člověk je na vrcholu sil a intenzity společenského zapojení obvykle ve věku od 45 do 55 let. S odkazem na tento závěr zvyšuje základní částku stanovenou shora popsáním způsobem přibližně o 10% pro poškozené ve věku mezi 35 až 44 lety, o 20% ve věku 25 až 34 let a o 30 až 35% ve věku 0 až 24 let a snižuje náhradu přibližně o 10% ve věku 55 až 69 let a o 20% od 70 let výše. Ustálená judikatura vychází z předpokladu, že újmy na zdraví jsou vnímány úkorně každou lidskou bytostí, nicméně mladší člověk je závažným poškozením zdraví připraven o radost ze života, kterou si již starší člověk užil, bude nucen se vyrovnávat se svým hendikepem po delší dobu, což může přinést i větší finanční náklady. Na straně druhé lze argumentovat tak, že mladší člověk má více sil, dokáže se po fyzické i psychické stránky s postižením zpravidla lépe vyrovnat. Při svých úvahách o tom, zda přistoupit k modifikaci výše náhrady vzal soud v potaz věk žalobkyně, zohlednil i její úvahy o tom, že se cítí být hendikepována nutností nosit přizpůsobenou obuv, že jsou jí nepříjemné pohledy, které její chůze přitahuje, že se cítí být omezena v možnosti kontaktu s příbuznými proto, že nemůže řídit osobní automobil. S odkazem na potíže žalobkyně s přijetím těch omezení, která jsou trvalá, považoval soud za spravedlivé vyjít ze základní rámcové částky a tuto nesnižovat, ale ani nezvyšovat. Základní výše náhrady za ztížení společenského uplatnění odpovídá částce 587 960 Kč.

11. Žalobkyně požadovala vedle náhrady za ztížení společenského uplatnění rovněž náhradu za psychické strádání. Popisovala stavy úzkosti a třes rukou, uvedla, že je pomalejší a není schopna řešit činnosti stejně rychle jako před havárií, vadí jí pohledy lidí na její chůzi a je v mnoha činnostech nejistá. Často se léká, je ve stresu a má strach z každodenních činností. Těmito problémy před úrazem netrpěla. K důkazu předložila dvě lékařské zprávy, z nichž vyplývá, že ve dvou případech navštívila psychiatrickou ambulanci [anonymizováno] [jméno] [příjmení]. V prvním případě si dne 12. 6. 2018, tedy krátce po reoperaci, stěžovala na stavy úzkosti, třes a nejistotu. Lékařka hodnotila pacientku jako orientovanou a ochotně navazující kontakt. Poruchy vnímání ani myšlení nebyly prokázány, poruchy nálady zjištěny nebyly, úzkostná tenze byla zvýšena při činnosti, která jí jde pomaleji anebo se odehrává na veřejnosti. Pacientka neměla poruchy spánku, nebyla psychotická, chuť k jídlu měla dobrou. Lékařka předepsala žalobkyni lék Rivotril – jednu tabletu při úzkosti. Při druhé návštěvě dne 6. 3. 2019, tedy přibližně po 9 měsících, uvedla pacientka, že lék nikdy nepotřebovala, nebere ho, celkem se cítí dobře, někdy má stavy úzkosti, když je někde napětí. Pacientka byla hodnocena jako orientovaná a ochotně navazující kontakt, odpovědi byly adekvátní, nálada v normě. Byly negovány poruchy soustředění, chuť k jídlu dobrá, spánek dobrý, úzkostné nastavení bylo hodnoceno typem osobnosti pacientky. Stavy úzkosti nedosáhly úrovně regulace medikací. Lékařka konstatovala, že pacientka napříště nevyžaduje psychiatrickou péči.

12. Při úvahách o posledně zmíněném nároku žalobkyně soud vycházel judikatury k ustanovení § 2956 až 2958 o.z. jak se po účinnosti zákona č. 89/2012 Sb. postupně vyvíjela. Nejprve je na místě odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 11. 2017 sp. zn. 25 Cdo 2245/2017, který uzavřel, že v případě duševního strádání musí jít o specifické okolnosti vymykající se obvyklému průběhu léčby a stabilizace zdravotního stavu, které nenastávají pravidelně, ale zvyšují intenzitu utrpené újmy na zdraví nad obvyklou míru. Pokud poškozenému vznikla újma, jejíž odčinění požaduje, a tato újma není zařazena a odškodněna jako bolestné či ztížení společenského uplatnění, je třeba ji odškodnit jako další nárok podle § 2956, případně § 2958 o.z.

Pokud tedy potíže vzniklé úrazem byly v rámci dvou tradičních kategorií odškodněny, případně pokud se jedná o takové potíže, které pravidelně léčení úrazu provází a je s nimi v jednotlivých kategoriích uvažováno, není důvod k dalšímu odškodnění. K posuzované problematice se následně vyjádřil i Ústavní soud ČR, zejména je třeba zmínit zejména náleze ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. II ÚS 1564/2020, který uložil obecným soudům povinnost při řádně uplatněných a relevantních žalobních tvrzeních přiznat náhradu nemajetkové újmy spočívající v duševních útrapách, byť půjde o náhradu přiměřenou v relaci k ostatním dílčím nárokům toho druhu. Ústavní náleze vyšel z textu ustanovení § 2958 o. z., podle něhož odškodnění nemajetkové újmy způsobené ublížením na zdraví zahrnuje tři varianty náhrad, a to bolestné, ztížení společenského uplatnění a další nemajetkové újmy. Zdůraznil, že právní úprava vnímá jednotlivce v podstatě jako součást společnosti a dobře nemůže pokrýt jeho vnitřní na fungování ve společnosti relativně nezávislé mentální procesy. Proto citované ustanovení vedle bolestného a ztížení společenského uplatnění předpokládá i další nemajetkové újmy, které mohou mít formu psychické bolesti nebo duševních útrap. Náleze Ústavního soudu odkazuje na shora uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, doplňuje jeho závěry a do jisté míry s nimi polemizuje. Zdůrazňuje především, že při ústavně garantovaném principu plné náhrady újmy na zdraví je nepřijatelné, aby duševní strádání způsobené psychickou újmou bylo způsobem popsaným ve zmíněném rozhodnutí Nejvyššího soudu marginalizováno pouze z toho důvodu, že soudy při vyčíslení újmy nemají pro zmíněnou položku ohodnocení. Při řádně uplatněných relevantních žalobních tvrzeních proto musí být obecným soudem o nároku žalobce v tomto směru rozhodnuto. Je přitom lhostejné do jaké kategorie (bolestné či ztížení společenského uplatnění) budou tyto újmy zařazeny. Je tedy zřejmé, že judikatura směřuje k odčinění újmy v podobě duševního strádání. Musí se však jednat o újmu dostatečně popsanou, prokázanou, nesmí se jednat o újmu, která již byla tak či onak odčiněna v rámci bolestného či ztížení společenského uplatnění, protože v takovém případě by došlo k duplicitnímu odškodnění za jedno poškození.

13. S odkazem na všechny shora zmíněné závěry soud nepovažoval návrh žalobkyně na další odškodnění újmy spočívající v jejím psychickém strádání a duševních útrapách za opodstatněný. Není důvod k pochybnostem o tom, že žalobkyně v souvislosti s úrazem trpěla rovněž psychicky; tak je tomu ale ve všech případech, kdy dojde k úrazu, zvláště když si jeho léčení vyžádá operativní zákrok a delší následné léčení. Ze zprávy psychiatrické ambulance je však zřejmé, že problémy žalobkyně nebyly větší než obvyklé, stejné potíže a pocity jsou operacemi a následnou léčbou obvykle spojeny. Přiměřená míra takové vnitřní nepohody je nepochybně obsažena již v bodovém ohodnocení bolestného. Žalobkyni popsanou míru duševního strádání přitom soud zohlednil při úvaze o modifikaci částky představující odškodnění ztížení společenského uplatnění, jak je popsáno shora. Zvážil, že adaptace žalobkyně na nový zdravotní stav bude do jisté míry komplikovanější než u mladšího člověka a s přihlédnutím k těmto úvahám soud nesnížil náhradu o zmiňovaných 10 či 20%, ale ponechal ji na úrovni částky, která odpovídala násobku vyřazení ze společenského života a základní rámcové částky. Za této situace je soud přesvědčen, že otázka duševního strádání byla tímto způsobem vyřešena a že není na místě, aby byla dále posuzována samostatně. To platí i vzhledem k tomu, že žalobkyně prezentovala v psychiatrické ambulanci svůj stav jako v zásadě uspokojivý. Žalobkyně neurologické potíže s výjimkou občasných třesu rukou nepopisovala, z psychiatrické ambulance byla po dohodě s ošetřující lékařkou vyřazena. Soud tedy nepovažoval za přínosné doplnění dokazování neurologickým či psychiatrickým posudkem.

14. Jak je uvedeno shora, musí být s odkazem na ustanovení § 2957 o.z. přiměřené zadostiučnění určeno tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jedná se o ustanovení, které zdůrazňuje, že při rozhodování o výši zadostiučnění je třeba vycházet i z chování škůdce. Zákon odkazuje na úmyslné způsobení újmy, způsobení újmy s použitím lsti, pohrůžky, zneužitím závislosti poškozeného a podobně. V posuzované věci způsobil žalovaný žalobkyni úraz proto, že řídil auto poté, co požil větší množství alkoholických nápojů - požití alkoholu bylo zřejmé

bezprostřední a zásadní příčinou nehody. Žalobkyně odkazovala na svou celoživotní snahu chovat se podle všech pravidel, opakovaně zdůraznila, že cítila svou újmu intenzivněji právě proto, že žalovaný svým jednáním jí uznávaný rámec jednání porušil. Rovněž soud považoval uvedenou skutečnost za důvod pro zvýšení částky, která bude újmu žalobkyně vyvažovat. Za přiměřené považoval 10% zvýšení základní částky.

15. Po shora provedeném dokazování a na základě popsanych úvah dospěl soud k závěru, že základ pro odčinění újmy žalobkyně představoval částku 580 960 Kč, po 10% zvýšení žalobkyni náleží náhrada za ztížení společenského uplatnění v celkové výši 646 756 Kč. Vzhledem k tomu, že žalobkyně obdržela od pojišťovny plnění v částce 275 890 Kč, zbývá uhradit dalších 370 866 Kč. Vedle toho žalobkyni dále náleží částka 7 475 Kč, kterou uhradila znalci [příjmení] [příjmení]. Jím vypracovaný znalecký posudek byl podkladem pro rozhodnutí, je tedy zcela jednoznačné, že se jedná o částku účelně vynaloženou. Soud proto vyhověl návrhu ohledně částky 378 341 Kč, ve zbytku žalobu zamítl.

16. Při rozhodování o splatnosti bylo třeba vzít v úvahu tvrzení žalobce o problémy v jeho finanční sféře a určit splatnost tak, aby mu nezpůsobila neřešitelné potíže. Proti tomu stál oprávněný zájem žalobkyně na výplatě v rozumném časovém horizontu. Žalobkyně má vzhledem k době, která od úrazu uplynula, nezpochybnitelný nárok na to, aby jí prostředky byly vyplaceny tak, aby s nimi mohla v rozumné době disponovat. Žalovanému proto bylo uloženo uhradit částku 204 341 Kč v hotovosti, a to ve lhůtě 2 měsíců od právní moci rozsudku, aby si mohl zajistit finanční prostředky. Zbývající částku potom žalovanému povolil splácet ve splátkách 6 000 Kč měsíčně, ovšem pod ztrátou výhody splátek.

17. O nákladech řízení bylo rozhodováno za situace, kdy žalobkyně byla se svým návrhem z větší části neúspěšná. S odkazem na ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř. by tak náležela žalovanému část náhrady nákladů řízení. Takové rozhodnutí by však vzhledem k okolnostem případu nebylo logické ani spravedlivé, neboť nárok žalobkyně byl ve svém základu opodstatněný, úvaha o výši žalobního požadavku je zejména ve světle nové právní úpravy natolik komplikovaná, že rozhodnutí o nákladech řízení nelze striktně odvíjet od poměru úspěchu ve věci. Proto soud za použití ustanovení § 150 o.s.ř. rozhodl tak, že žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

18. Podle § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, je-li žalobce od placení soudních poplatků osvobozen a nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen. Žalovanému bylo uloženo zaplatit žalobkyni částku 378 341 Kč, proto musí zaplatit tomu i odpovídající část soudního poplatku. Podle položky 3 sazebníku soudních poplatků představuje soudní poplatek za návrh na náhradu nemajetkové újmy v částce vyšší než 200 000 Kč 1% z této částky. Na žalobce tak připadá soudní poplatek ve výši 3 784 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, prostřednictvím soudu podepsaného.

Toto rozhodnutí lze k návrhu vykonat.

Tábor 13. května 2022

JUDr. Ivana Jakšičová
předsedkyně senátu

Rozhodnutí nabylo právní moci dne 11. června 2022.